

Schriftlezing : Jakobus 1 : 1 - 7

Zingen : Psalm 139 : 14 – Ps.31 : 12,13 – Ps. 73 : 1

Jakobus 1

1 *Jakobus, een dienstknecht van God en den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn: zaligheid.*

2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt;

3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.

5 *En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij [ze] van God begeren, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.*

6 *Maar dat hij [ze] begeerde in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind gedreven op- en neergeworpen wordt.*

7 *Want die mens menen niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere.*

THEMA: VREUGDE VANWEGE DE VRUCHT

Het klinkt een beetje paradoxaal, de aanhef van de tekstwoorden.

"Acht het voor grote vreugde", acht het voor enkel vreugde, louter vreugde, "mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt".

Immers, wij vragen ook in het gebed 'Het Onze Vader' leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

En deze man die zegt dat we het voor een grote vreugde moeten achten. Petrus zegt daar ook nog iets van, even verderop: In welke gij u verheugt, - *in die God der zaligheid namelijk* - nu een weinig [tijds] (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken; Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden te worden te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.

Hoe moeten wij dat verstaan?

Wel zo, in de eerste plaats, dat u merkt, in het vervolg van het hoofdstuk komt dat wel aan de orde dat Jakobus stelt: God kan niet verzocht worden met het kwade en Hijzelf verzoekt niemand.

Want er is een verschil tussen beproeven en verzoeken. En toch, al is er verschil, het wordt wel eens door elkaar gebruikt. Je leest dat de Heere David verzocht, aanporde. En je leest dat de satan David aanporde, maar ook dat de Heere hem verzocht om het volk te tellen.

Hier kun je het woord 'verzoeking' eventueel ook voor 'beproeving' vertalen, want dat gebeurt meer in het Nieuwe Testament, dat ditzelfde woord wat hier gebruikt wordt voor 'verzoeking' op andere plaatsen als 'beproeving' vertaald wordt.

Maar goed, dat merken we vanzelf wel.

Ik zou wel het verschil willen aanwijzen tussen 'verzoeking' en 'beproeving'.

Als iemand verzocht wordt heeft dat altijd ten doel om iemand in de ondergang te brengen. Het heeft altijd een kwaad oogmerk. Bij verzoeking denken wij aan verleiding. Alle verzoeken die er zijn in dit leven. Van ons eigen vlees, van de wereld, de zonde, de duivel. Daar zit dus niets positiefs in. Dat is zuiver negatief. Verzoeken is eigenlijk altijd in die zin iemand trekken naar de verkeerde kant, naar de ondergang.

Maar beproeven is anders.

De beproeving is niet om iemand ten onder te brengen, maar in tegendeel, om iemand te versterken. Zoals een wind die tegen de bomen blaast en z'n wortels grijpen dieper in de aarde.

Beproeven is dus opdat de waarheid openbaar worde. In geestelijk opzicht, hetgeen van God is. Kijk, je kunt menselijk proberen iemand te verleiden, te verzoeken, zoals dat gebruikelijk is in deze wereld, zoals men weleens probeert om hooggeplaatste personen

in de macht te krijgen. En dat gaat op zeer geraffineerde wijze. Daar worden meisjes bij ingeschakeld, die moeten dan zo'n man verleiden. Ergens verborgen staan camera's opgesteld, die het alles vastleggen. En zo probeert men - 't is eigenlijk een soort chantage - zo iemand in de macht te krijgen om van zo iemand gebruik te maken. Daar voel je nu iets in van verzoeken. Het gaat niet zo grof. Het gaat op een heel geraffineerde manier, dat zo'n meisje contact krijgt met zo'n meneer. Hij heeft het niet door en hij tuimelt er in.

Zoals je ook in de Spreuken geschreven vindt van de vrouw die wil verleiden, die man, die jongen die daar over straat gaat. En ze geeft hem een voorstelling hoe het thuis is, hoe de bedstee opgemaakt is en meneer is weg, die is naar een ander land, die heeft een buidel met geld meegenomen, die komt voorlopig nog niet terug. "Kom nou!"

Je voelt, in al die gevallen gaat het niet om een beproeving, maar proberen mensen of de duivel en de zonde en ons eigen vlees ons te verleiden.

Dat is verzoeking.

Maar, al bidden wij: Heere, leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze, dan wil dat nog niet zeggen dat de Heere daarom nooit in verzoeking leidt.

Er wordt wel om gevraagd, maar er wordt niet gezegd dat er de garantie is dat wij nooit verzocht zullen worden.

Nu staat er ook in die bede niet dat God iemand verzoekt, maar dat God - en denk dan aan het woordje 'beproeft' - om ons te beproeven, onze weg kan leiden door de verzoeking heen. Die verzoeking gaat van de duivel uit. De verzoeking van het vlees gaat van onszelf uit. De begeerlijkheden der ogen, wereld, alles, noem maar op. Daar kan je niet van zeggen: Dat doet God. Maar God kan wél de weg van een zondaar daar doorheen leiden, om hem te beproeven. Niet om hem te verderven, maar om hem te beproeven, om hem te ontdekken, om hem te sterken en te funderen in het allerheiligst en dierbaar geloof.

Dat is het over verzoeken en beproeven. Het komt nog meer in dit hoofdstuk aan de orde, daar ga ik nu niet verder op in. Laat dat voor nu genoeg zijn, het verschil tussen verzoeken en beproeven. Verzoeken is op de ondergang gericht. Het leiden in de verzoeking om ons te beproeven heeft een positief doel en oogmerk.

Als Jakobus nu zegt aan de broeders: "Acht het voor grote vreugde", dan wil hij niet zeggen dat op zich die verzoeking zo vreugdevol is. Nee. Want in verzoeking geleid worden dat is altijd een spanningsveld. Dat brengt altijd spanning mee, altijd strijd mee, altijd op- of ondergang. Maar de verzoeking op zich dus, dat kan je moeilijk tot een zaak van vreugde maken. Wat fijn dat ik in verzoeking Nee! Heere, alstublieft, wilt U toch onze Leidsman zijn, want onze kracht is klein, help ons toch en sta ons bij.

Petrus zegt ook: "Indien het nodig is". Maar hij wenst ons geen verzoeking op z'ich toe. Daarom bedoelt Jakobus ook: De vreugde zit niet in de verzoeking, maar de vreugde zit in de vrucht van de beproeving. Daar zit de vreugde in. In het wassen en toenemen in de genade van de Heere Jezus Christus, geworteld en gefundeerd in Hem die het Hoofd is.

Laten we dat goed bedenken, want je hebt op natuurlijk gebied masochisten en op geestelijk gebied. Dat zijn mensen - ja, dat is erg - die een behagen hebben om zichzelf te pijnigen, om zichzelf te verwonden, om allerlei rare dingen te doen, tenminste in onze ogen, laten we het zo zeggen, in hun ogen niet, zij vinden dát gewoon. Mensen die bevrediging vinden in gemarteld te worden of ook wel om te martelen, om lichamelijk pijn te lijden. Dat heb je ook op geestelijk terrein. Het lijkt wel of dat men de ellende zoekt, de zwaarheid. Niet de klaarheid, maar de zwaarheid. En zo hoort het voor een zondaar eigenlijk niet te liggen.

"Indien het nodig is".

We hoeven niets naar ons toe te halen. Het staat hier ook allemaal zo passief geschreven. "Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeking VALT." Niet KRUIPT. Niet er inkruipen, er naartoe kruipen. Dat is wel onze eigenschap van het vlees. Net als die jonge man die door die vrouw - die ik straks uit de Spreuken aanhaalde - wordt aangesproken. Straks gaat hij haar achterna, als een

os naar de slachtbank, totdat de pijn zijn lever doorsnijdt.
Dat is echt de mens. Hij gaat er op in.

Nee, hier is het een in verzoeking 'vallen' en niet de verzoeking, de verleiding, de ellende 'zoeken', hetzij lichamenlijk of geestelijk.

Ja, er staan natuurlijk punten en komma's en noem maar op en tekstverdelingen, enz. "Acht het voor grote vreugde" - laat ik het nu eens zo verduidelijken - "mijn broeders", want je weet dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

Nu, en die beproeving die kan nu bestaan in het lijden door de verzoeking. Om door dat moeilijke moeras geleid te worden en om daar nu niet in te verzinken.

"Acht het voor grote vreugde, mijn broeders".

Wat een dierbare woorden "mijn broeders". Zijn die mensen allemaal zo aardig en zo lief? Och, als je de vermaningen leest die Jakobus schrijft aan zijn broeders, dan mankeerde er wel het een en ander aan. Krijgen en vechterijen, hatelijkheden, veel zonden van de tong werden er bedreven, niet te bedwingen kwaad ontstoken van de hel is het rad onzer geboorte, oppervlakkigheid, we doen dit of dat en over een jaar dan doen we zus. Nee, er zijn genoeg dingen te noemen. Je voelt wel aan, Jakobus schrijft dat niet voor niets. Als het echt allemaal zo volmaakt was, zoals het in onze ideale verwachtingen is, dan was zo'n brief niet nodig geweest. Dan had hij dat niet hoeven te schrijven. Kijk al die brieven in de Bijbel eens na. Het behoort tot de zeldzaamheden. Je zou zeggen: Nooit. Dat kan je niet zeggen. Ik meen dat in de brieven aan één van de zeven gemeenten, die aan Filadelfia meen ik, dat is zo'n kostelijk getuigenis, van die gemeente.

Maar je zou bijna zeggen, de uitzonderingen bevestigen de regel. Als je de Paulinische brieven leest, je leest de algemene zendbrieven, Petrus, Jakobus, Judas, altijd maar strijd, altijd zoveel aan te merken.

Nu heeft Jakobus dat "broeders" niet gegrond op, laten we zeggen, de volkomenheid van die verstrooide broeders. Hij heeft het niet gegrond op hun heiligheid. Maar hij heeft het gegrond op het geloof in de Heere Jezus Christus. Daarin heeft hij ze als broeders leren kennen. Dat is altijd een hele les, om dat te bedenken, en moeilijk voor het vlees en voor de geest. Want je hebt zoveel verschillende mensen. Je hebt zoveel verschillende gebreken. En de ene gebrekkige kan de andere gebrekkige niet altijd plekken. Laten we maar eerlijk zijn. En dan is er zo ontzettend veel te zeggen. Ik heb vaak - dat heb je vaak - meer last van de negatieve dingen, van de gebrekkige dingen van een ander als bijvoorbeeld het gebrek van mezelf. Zo is het vaak in het leven. Waarom zegt hij of zij dat nu? Waarom doet hij of zij dat nu? Als je nu daarop de broederschap zou moeten gronden dan zou je als enige broeder overblijven, misschien. Jijzelf. Maar, voel je aan, daar kan je dat niet op gronden. Het loopt over andere dingen. Het loopt over de broederschap door en in Christus Jezus. De gemeenschap der heiligen. Die zo vol van onheiligheid steken.

U zult zeggen - en dat kan ik heel goed indenken, dat u dat zegt, dat hebben ze bij mij van binnen allang gezegd - ja, dat kan je wel zeggen, maar zo is alles opgelost, dan kan je maar doorgaan met elkaar dwarszitten, en dit en dat, en zus en zo. Vanwaar komen krijgen en vechterijen onder u? Is het de Geest die lust heeft tot nijdigheid? Nee! Ja, zo is het als je elkaar ontmoet in het vlees. Maar als je elkaar mag ontmoeten in het geloof des Zoons van God dan is het toch waarachtig waar. En dan kan je soms wel eens hebben, dat je zegt, ja, je hebt mensen met een heel moeilijk karakter, die anderen veel verdriet hebben gedaan door hun manier van optreden. Je hebt mensen die met hun zwijgen een hoop verdriet hebben gedaan aan medebroeders en -zusters en je hebt mensen die met praten een hoop verdriet hebben gedaan. Bah, akelige dingen toch hè! Zou die man of die vrouw, of die jongen of die meid wel beseffen wat ze eigenlijk zeggen? Hoe dat nu overkomt? Ja, maar toch IS er de broederschap! Al kan je het hier met elkaar niet zo goed vinden, qua karakter, qua allerlei ondeugden of deugden. Maar in het geloof in de Heere Jezus Christus zal hij er toch bij blijven: Dat is

mijn broeder. En als iemand een boekje over hem open zou doen, dan zou je zeggen, als je op je plaats bent: Joh, je kunt me vertellen wat je wilt van die broeder, er kan best wat van waar zijn, ik weet het allemaal niet, maar het is toch mijn broeder. "Nu, ik snap niet hoe jij het er mee uithoudt", zegt een ander weer.

Kijk, dat moet je nu zo lang mogelijk vast proberen te houden, niet in eigen kracht, maar door het geloof: Ik geloof een heilige algemene christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen. Ook al zegt alles om je heen, dat lijkt er niet op. Het is ook geen zaak van ZIEN, maar ik GELOOF die gemeenschap. Als je dat moet beoordelen aan het zien alleen, dan is er heel wat aan te merken en dan zal er heel wat op aan te merken blijven.

En daarom, toch, vat het alsjeblieft niet verkeerd op, het is voor mij geen uitvlucht, om eruit te kruipen en te zeggen, nu ja, al is het dan allemaal niets, enz. en al scheelt het de één voor de ander niets, enz. we zijn het toch wel eens, hè. Zo bedoel ik het niet. Daar gaat Jakobus juist tegenin. Jakobus zegt juist: Als het zo is dan klopt er niets van. Maar dat neemt voor mij dit niet weg: Kijk eens, je weet uit heel de Schrift heen dat, al is het nog zo goed, er geschiedde geen kleine verbittering tussen Paulus en Barnabas. Ik geloof vast dat het goed was tussen die twee, dat ze broeders waren en dat ze dat zijn vast blijven houden ook, die twee, dat ze broeders waren. Als je gezegd had, ja maar, hoe zit dat nu met het allerheiligst geloof in de Zone Gods? "O, dat is in orde." Maar ze kregen ruzie over, wie zullen we meenemen. En de één nam het de ander hoogst kwalijk. De één zegt, geef mij Markus en de ander zegt, geef mij die maar, want ik vertrouw hem niet zo, hij heeft mij in de steek gelaten, de vorige keer, om hem nu weer mee te nemen. Voel je?

Maar dat kan je niet uitspelen door te zeggen, toen hield de broederschap op. Nee! De broederschap blijft en de Heilige Geest die strijdt daarin opdat wij ook die broederschap toch zouden eren en erkennen.

Daarom gaat het niet aan om door allerlei verhaaltjes, enz. die broederschap bespottelijk te maken. Nee, ik wil beslist ook die kant niet uit. Maar ik wil juist deze kant uit: Die broederschap komt toch telkens weer uit, ONDANKS al dat andere. Dat is nu juist het typische.

Ik heb u weleens verteld dat mijn overgrootvader één keer een kerkenraad had, in een plaats waar hij stond, die mensen waren zulke verschrikkelijke akelige lui. Die konden het nooit laten om de kleinste dingen mot, heibel te maken, op de kerkenraad, tot en met. De timmerman tegen de smid en omgekeerd, o mensen nog an toe, jou dit en dat. En dan stonden ze met de vuist voor elkaar, op de kerkenraad. En op een keer liep het zo hoog op dat de één gaf de ander een oplawaai en die viel door de deur naar buiten. En de koster z'n vrouw had een pan havermout daar neergezet. Daar viel hij middenin. En gelijk bekoelde de zaak weer.

Maar, dan zeg je, 't is toch een toestand. En dan, overgrootvader, die man was zo verslagen, die kon dat niet begrijpen. Dat waren nu ouderlingen en diakenen waar hij mee op de kerkenraad zat en dat die zo elkaar te lijf gingen. Dat had hij nog nooit meegemaakt. Nu ja, de andere dag - 't was vreemd volk hoor - stond hij voor het raam te kijken en daar ziet hij de smid aankomen - ouderling, zal ik maar zeggen - en van de andere kant komt de timmerman - ook een ouderling of een diaken - al vrij vroeg, en ze komen elkaar tegen, ze houden de pas wat in en warempel daar ziet hij ze oversteken en elkaar de hand schudden en dit en dat en een klop op de schouder. 't Was weer goed. "Ja, broeder, vergeef me, ik heb er spijt van dat het zo raar gelopen is, enz." Dan zou je zeggen, nou dat is nu eens een keertje gebeurd, maar je kon er prompt van op aan als je een paar weken verder was, dan was het weer precies hetzelfde. Herhaalde het zich weer en dan weer een dag of wat langer Dan zou je zeggen, kinderachtig. Ja, dat is het ook. Maar zo'n slag mensen was dat nu.

Maar ik wil er alleen maar mee zegen: De broederschap bleef toch.

En dat is akelig, als dat niet kan, want dan krijg je een echte verwijdering en dat komt ook voor in het leven. Dat vrienden toch, ja, dat je zegt vrienden, één in de waarheid en

toch Ja, ik kan er niet inkomen, hoe is dat nu, moet je dat rangschikken onder het menselijke?

Zo heb ik weleens gedacht - ik ben het me niet bewust en het deed mij ook altijd een beetje leed - een soort gedachte in de kerk hier, alsof de kerkdienst bestaat uit een afgeven op andere kerken. Nu ja, dan valt het niet mee om jezelf te verdedigen, want het valt niet mee om te gaan zeggen, nou dat doe ik nooit of dit nooit of dat nooit. Ja, ik ben me niet bewust. Misschien ben ik in die dingen veel ruimer dan menigeen denkt. Als ik een dominee over de hekel hoor halen, bijvoorbeeld hier uit Hilversum, dan denk ik al, ja, ik heb hem nog nooit gehoord, dus ik kan er niet over oordelen. Echt, kan ik toch niet over oordelen? En als ik hem wel gehoord heb moet ik ook nog heel voorzichtig wezen. Als ik zo'n man ontmoet, moet je dan zeggen : Meneer? Nu, ik denk: Broeder. Hoe gaat het ermee? Het komt wel uit of dat het waar is, of we broeders zijn, ja of nee.

Kijk, ik hoop dat je ook iets proeft van de gulheid die er is in het waarachtig geloof. Al komt de mens er bedrogen mee uit. Paulus heeft ook broeders gehad, dat bleek dat het geen broeders waren. David heeft ook broeders gehad. dat bleek dat het verraders waren, in de grond der zaak, en waarmee hij in zoetheit des harten naar de tempel liep en de psalmen zong. Nu kan je zeggen, zie je wel, kijk uit met je 'broeders', kijk maar uit met dit en dat. En dat is toch verkeerd. Dan gaan wij, omdat sommige mensen openbaar zijn gekomen als niet tot de broederschap behorende, daaruit die broederschap zelf aantasten en zeggen, ja dat gebroeder en gezuster. Afschuwelijk hè, als twee mensen van één gemeente 'meneer' tegen elkaar zeggen. Dat moet je je eens indenken. Sommigen onbewust, maar het kan ook zijn dat het bewust is.

Dat het een soort godsdienst is van, ja maar het is voor mij nog niet zeker dat jij iemand bent die echt Maar meestal onbewust. Dat is eigenlijk erg. De kerk is iets heel anders dan welke vereniging dan ook. Want als het goed is dan is die broederschap - en dat moet er zijn - ligt niet in het feit of ik - ik doe het zelf ook hoor, ook onbewust, mevrouw die of mevrouw die, bij mannen meestal niet. Ja, ik weet niet hoe het komt - maar daarom 't is vreemd - en het is nog vreemder dat zoveel mensen op de ketting springen, en zeggen, ja maar, dat mag je niet zeggen, zeg maar: Toehoorders of luisteraars of hoorders. Ja maar dat is zo vrijblijvend, vind ik.

Nee, hier proef je iets van die gulheid "mijn broeders", die even dierbaar geloof deelachtig zijn, die, naar ik gehoord heb, de hoop gericht mocht krijgen op Jezus Christus, de gekruisigde en opgestane Heere. Ja, daar moet je toch op letten, want, kijk, het is juist het verbroken verbond der werken, die daarin zitten, die daar altijd het eerst op inhaken: Dat vinden ze niet goed, daar komen ze tegen in opstand.

Ik werd eens aangevallen, op een soort classis, omdat ik het woord 'onze' Heere gebruikt had. Dat kon ik nooit zeggen, want dat wist ik toch niet, of er iemand bij zat die dat kon zeggen. Ik denk, nou, verschillende dominees, ouderlingen. "Ja, hoe kom je daarbij?" Ik zeg, nou ja, als het voor jullie niet geldt, dan heb ik het voor mezelf gezegd, alleen had ik dan 'mijn' moeten zeggen. Maar ik denk niet zo benauwd, dus ik heb 'onze' gezegd, ik dacht dat hier wel mensen bij waren Maar daar zit dan iets in, dat je voelt, dat is niet gezond, al lijkt het gezond, maar het is niet gezond. Er zit iets in van het verbroken verbond der werken, van de mentaliteit van de-mens-in-zijn-waarde.

"Mijn broeders", dat klinkt aangenaam. Een goed woord. Een woord dat getuigenis geeft van een band in Christus Jezus.

Ik kom wel eens bij mensen, die, als er wat te praten is, altijd daarover praten. Is die band nu wel zo goed? Is dit nu wel zo goed? Dat weet ik niet. Hoe moet ik dat nu zeggen? Ik kan niets overbrengen. Als ik zeg, voor mij wel hoor. En een ander zegt, ja maar, voor mij niet. Wat moet ik dan zeggen? Ik zeg meestal, wacht maar totdat er wat gebeurt, dat je de band voelt. Dat kan op één moment zo zijn, dat er wat gebeurt, iets ergs of zo, dat je zegt, hé, daar is hij en hij komt naar me toe en hij. Ja, er is toch wel meer band als dat ik eigenlijk dacht. De één krijgt niet genoeg bezoek, de ander heeft niet genoeg vriendschap, de derde weer wat anders. Je voelt aan dat zo'n uiterst

moelijk terrein is. Want hoe moet je daar nu de maat in geven? Moet je zeggen, ja hoor, je hebt gelijk hoor of je hebt ongelijk? Soms denk je weleens, kom nu zelf eens voor de draad. Stap zelf eens uit je hokje. Denk toch niet altijd aan een kerkenraad of aan een dominee. Denk nu eens aan jezelf. Je kunt toch ook weleens hier of daar naar toe gaan? Het moet niet, dat zeg ik niet. Maar ik bedoel, voordat je juist op dat terrein allerlei bezwaren en klachten, enz. gaat noemen.

Kijk, en dat is zo groot als toch dit nu niet direct een zaak is die afhangt van hoe IK het voel, maar dat er iets in zit van dat hogere. En dan wil ik echt niet over geestelijk zijn en ik wil ook heus wel toestemmen dat broeder -zijn op aarde ook zal blijken in de praktijk van het leven. Maar je moet het niet veridealiseren.

Opa Overduin kreeg een brief van Dominee Kersten, daar stond boven - maar ondertussen kreeg hij een deurwaardersexploot om hem uit de pastorie te zetten - 'Geliefde broeder in Christus, enz.' Hij had hem gelezen, hij scheurde hem aan stukken en zei: Huichelaar, in de hemel zal het gaan, maar op aarde nooit. Nooit langs zo'n weg. Ja, dat kan ook. Je moet altijd wat incalculeren, natuurlijk, dat je mensen bent. En dan moet je dat niet als een pleister gebruiken, zo bedoel ik het niet, maar je moet je ook niet zo gauw door die werkheilige godsdienst in de war laten brengen: Ja, ja, we moeten eigenlijk meer zus en we moeten eigenlijk meer zo en dat en

Zo is de praktijk van het leven niet! Echt niet! Nee. In de praktijk van het leven hebben we allerlei opwekkingen nodig om elkaar lief te hebben, omdat we zulke liefhebbers van onszelf zijn. Dan voel je zelf aan dat de schoen altijd wringt.

Nu, ik vind het altijd een wonder dat die apostel ondanks wat ze er allemaal achteraan schrijven, weet je wel, wat er allemaal fout zit, en dat hij bij het begin al toch zo gul en spontaan mag zeggen en durft te zeggen: "Broeders, mijn broeders".

"Acht het voor grote vreugde, indien gij in velerlei verzoeken valt."

"Verzoeken".

Ik heb er al iets van gezegd. Die zijn er op allerlei manieren. Er is de verzoeking van ons eigen vlees. Ons vlees is altijd bezig te verzoeken. Onze verdorven natuur, je zou bijna zeggen, die zoekt de verzoeking. Die wil er op ingaan. De wereld met al - wij zeggen dan: Klatergoud. Ja, dat zeggen we, maar wederom vraag ik u, denkt u dat het voor niets is als Johannes schrijft: Kinderkens, hebt de wereld niet lief, noch wat in de wereld is. Denk je dat voor niets is? Je moet altijd bij zulke waarheden naar de achterkant ook kijken en dan moet je denken; Hé, waarom schrijft die man dat? Waarom schrijft hij over de begeerte, de hoogheid des levens en de begeerlijkheid des vleses en noem maar op? Waarom doet hij dat? Toch niet zeker omdat het allemaal van die volmaakte mensen waren?

Nee, juist niet. Dat hij dat schrijft dat betekent dat die mensen allemaal naar een bepaalde kant, de één naar die kant en de ander naar die kant, overhingen. En dat het nodig was, elke keer weer, niet één keer, maar elke keer weer die brief te lezen: Hebt de wereld niet lief, want de gedaante dezer wereld gaat voorbij, met haar begeerlijkheid. Nu, als je nu zo'n waarheid leest dan kan je twee dingen doen. Dan kun je zeggen, nou dat is niet voor mij, gelukkig, nee, òf, je kunt zeggen, oh man, je hebt gelijk, hier zit zo'n liefhebber van de wereld en van begeerlijkheden, och Heere help me toch, alstublieft, houdt U me vast, bewaar me toch, o alvermogenend God. Dan heeft zo'n woord kracht voor u. Dat is ook het doel waartoe het gegeven is. Kijk en nu is het zo groot, en dat moet je echt enigszins leren, leren van 's Heeren wegen, want we kunnen het aardig voor een ander zeggen, ik ook, maar het moet jezelf maar eens gelden, dat die of die aanmerkingen op mij maakt en zegt, ja maar, dit en ja maar, dat. Dan kan je gezicht in de plooi houden, maar hoe is het van binnen? Daarom zeg ik, dat kan nu alleen maar de Heere ons uit genade leren. En dan is het een ontzettend groot voorrecht, ondanks de verzoeken, ondanks de schampschoten en de kleerscheuren, toch één te zijn. Verzoeken in het vlees, in de wereld, de zonde. Ja, dat zit ook in het vlees, in ons, de duivel, die als een engel des lichts rondgaat. Alles hoort erbij.

Hier ziet het, gezien het verband, ook toch duidelijk naar de omstandigheden. Die mensen waren verjaagd uit de gemeente, uit Jeruzalem. In die periode heb je ook hongersnoden gehad in Syrië en omgeving. Het waren Joden- christenen. Het zat er zo in om te verdienen en te woekeren en noem maar op. Het zat er zo in, dat Farizeïsme, net als bij ons, om uitwendig te voldoen aan de letter en om er innerlijk zover vandaan te blijven. Vergetende: De wet is geestelijk. En zo ook niet erkennende: Ik ben vleeselijk. Het zit er zo in. Daar hebben ze altijd in geleefd, in hun uiterlijke wets betrachtingen, om zo net tussen de mazen door, zonder botsingen er doorheen te kunnen komen. Zo was hun leven. En om dan toch gelijk de heilige man en de heilige vrouw te zijn. "Wat heb je op mij aan te merken?" Dat zijn verzoeken van het vlees. En nu zijn ze verdreven, maar die oude natuur die gaat mee. Die onzalige fontein die borrelt op. En waar staan ze nu voor open? Moedeloosheid, ongeloof, twijfel, jezelf maar begraven in de wereld, want och wat heb je eigenlijk zo, wat heb je nu eigenlijk?

Verzoeken van alle kanten. En dat uiterlijke staat weer met het innerlijke in verband. En omgekeerd ook. Maar je kunt zeggen: De liefde, ja de liefde. Zolang als er geld genoeg op tafel komt en eten en aardappels en drinken enz. Ja, liefde. Maar in tijden van druk en vervolging en honger, dan ga je wel merken, wat zijn wij toch een mensen, een dwaas schepsel. Waar staan we toch allemaal voor open.

"Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in vele verzoeken valt".

"Valt".

Ik heb al gezegd, je hoeft er niet naartoe te kruipen. Het woord hier heeft als achtergrond 'een put'. Laten we zeggen, je treedt vrolijk voort op 's Heeren wegen, maar daar heeft de duivel of het vlees, of de wereld een valput gemaakt. Net zo'n put waar ze een dier in vangen. En daar hebben ze misschien wel een laagje takken overheen gelegd, een plaatje triplex, een beetje zand erover en opeens zit je erin. Je stort in de put. Dat had je ook met netten en strikken, voor mij verborgen, waarvan je leest in de Psalmen. Dat konden ze ook zo doen, net iets onder het zand, net als een strop, als het ware, in het zand verborgen en je voet stapt er in, je loopt gewoon verder, je merkt niets, maar bij de volgende stap sla je tegen de grond. In de strik. Ze hebben een net voor mijn voeten verborgen, dat ziet er ook op.

Nu valt hij in zo'n kuil en nu is alles eromheen - dat wil het eigenlijk zeggen - dat is beproeving, verzoeking zou je het kunnen noemen. Allemaal eromheen verzoeking. Het akelige hol is hartstikke vol bezoeken, je kijkt van de ene lachspiegel in de andere, van het ene treurtoneel in het andere.

"Valt".

Nu, voor je er erg in hebt, val je erin. Wiens schuld is dat? Ja, als je erin valt, is het niet je eigen schuld. Nee, je bent er niet naartoe gekropen. Wat dan? De Heere God heeft het zo geleid. Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochend hebben. De Heere zei niet: Jij moet Mij eens gaan verloochenen, jongen. Nee, dat zegt de Heere niet. Maar de Heere toont aan, Petrus, je zit te hoog, je gelooft meer in jezelf en in je geloof dan in Mij. Hoe kom je daar nu achter? Als God in verzoeking leidt. Dan hoeft het niet eens een zware verzoeking te zijn waar je plotseling in tuimelt. Goed bedoeld, vanuit jezelf, en je gaat eraan. "Petrus, als ge eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders in het allerheiligst en dierbaar geloof".

Dus je hoeft de verzoeken niet te zoeken, maar je valt erin. En laten we nu even de schuld in het midden laten. Of je de duivel of de wereld of je eigen vlees of de zonde de schuld geeft, jij zit erin.

En nu moet je vrolijk zijn.

Waarmee?

Dat je in die kuil zit?

Nee, daar hoeft je niet vrolijk mee te zijn. Je zou beter jezelf eens flink uit kunnen schelden en de duivel erbij en de hele wereld, dan dat je daar blij mee bent.

Maar nu: "Wetende".

En het woordje 'wetende' bedoelt dit te zeggen: Niet, opdat je Als je dit en dat achter de rug hebt, dat je dan weet wat lijdzaamheid is. Nee. Het ligt iets anders.

Dat "wetende", zou je zeggen, dat hebben ze in de praktijk van het leven opgedaan. Jakobus mag dus zeggen: Je weet net zo goed als ik, broeders, dat als God ons beproeft en ons leidt door de verzoeking, dan weet je net zo goed als ik dat niet die verzoeking de vreugde is, maar dat de vrucht van de beproeving, de lijdzaamheid, de volharding, dat de blijdschap is.

Voel je, dat "wetende" grijpt als het ware terug op een stuk bevinding. Je hebt het zelf ondervonden hoe juist in tijden van druk - die tijden van druk hoef je zo fijn niet te vinden, die verzoeking, als je in moeilijkheden zit, geestelijk of lichamelijk, maar wat kan er ook een moeite en een verdriet zijn, dat de dreiging, bij wijze van spreken, op zou komen om God te vloeken, om te zeggen, ik wil niet meer naar God luisteren. Wat is het begrijpelijk dat Job z'n vrouw zegt: Man, neem toch afscheid van die God. Wat heeft het je opgeleverd? Al onze kinderen zijn dood. We zijn in één klap straatarm en zelf ben je een prooi van ellende en van de wormen bij levende lijve. Kan je het begrijpen? Misschien heb je ook ogenblikken in je leven gehad van intens verlies en verdriet en dat alles stormt van binnen. Opeens zit je erin. Jouw weg leidt daar doorheen. En dan kan er zijn dat 'naar boven willen worstelen': Zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?

Ik geloof er niets van. Is dat nu Gods voorzienig bestel? En dat toch in die weg, in een ogenblik - en dat je toch mag zeggen: Dat is toch niet uit het vlees, want het vlees kan het niet - gesterkt wordt, zodat er een blijdschap in het hart komt, niet óm dat gemis of om dat verdriet of om dat verlies op zich - dat is zo fijn niet - maar een blijdschap, als het ware, in God, dat je zegt: Ja, die God waarvan een mens nu geneigd is, als al zijn wegen worden afgesloten en het verdriet over hem komt, om afscheid te nemen en dat God opeens Zijn eigen werk - en dat is het geloof - de overhand gaat nemen. Dat Hij dat beproeft. Dat je een heleboel weg ziet vallen. Dat je voor jezelf zegt: Och, och wat heb ik toch makkelijk gepraat over een ander. Wat heb ik toch een woorden gesproken zonder verstand, Heere. Wat was ik toch een mooie zedenmeester voor die en voor die. "Hij moest maar sterkte en het zal z'n bedoeling wel hebben en de Heere die zal wel dit en dat." Maar Heere, ik heb gevoeld dat in de dagen der verzoeking moet dat allemaal bezwijken. Alles.

Wat een blijdschap als er dan tenslotte een kruimeltje écht werk van God overblijft. Dat is de grote vreugde. Als hij mag blijven bij die God wiens handen wonden. Als hij mag blijven bij die Heere Jezus Christus die Zichzelf gegeven heeft in de dood. Wat is dat een grote blijdschap. "Gij hebt de weklacht en geschrei veranderd in een blijde rei." En dan valt er heel wat van ons weg. Dan zegt Job zelfs - al zegt de Heere: Jullie hebben niet recht van Mij gesproken, als Mijn knecht Job - eerst hoorde ik U met het gehoor van mijn oor, nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij en ik heb berouw in stof en as. Ik heb woorden gesproken zonder verstand. De hand op de mond. En het was toch een vroom, rechtvaardig, Godvrezend man.

"De beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud."

Dat is maar een metaal, een dood metaal. Maar het geloof is de gave van de levende God. En nu gaat de Heere op die weg dat vaak schudden. En daar kan de duivel voor gebruikt worden, bij wijze van spreken, er kan dit voor gebruikt worden, maar God staat overal boven. En het is Gods bedoeling - zelfs al komen we er niet ongeschonden uit dat we zeggen moeten : Nu heb ik het toch gezegd tegen God. Ook dan nog moet het meewerken. Dat we weer een trap lager gaan en zeggen: Och Heere, dat had ik nooit gedacht. Ik heb het gezegd tegen U. Vergeef me alstublieft. Om nog meer aan Hem verbonden te worden.

"Want de beproeving uws geloofs werkt lijdzaamheid."

Hier betekent het niet 'geduld', maar het betekent hier 'volharding'.

Welke volharding?

In het blijven bij God.

In het blijven bij de genade van de Heere Jezus Christus.

In het blijven bij dat eeuwig trouwverbond.

Waarom?

Wel, in de beproeving kwam het uit dat het echt waar is dat die Jezus Christus alleen onze gerechtigheid is.

Dat Hij alleen onze goede Herder is.

Dat Hij alleen is de Deur der schapen.

Deze beproeving, volharding werkt om bij Hem te blijven. Dat is eigenlijk de vreugde, als hij mag bemerken dat, al is het als een geslagen hond, als een onwaardig schepsel, die niet waard is een discipel of een kind genoemd te worden, tot zijn eigen verbazing mag merken: En toch, indien Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Rondom veroordeeld, en toch Heere, ik kan U missen en ik kan U niet missen. Nee, Job zegt, middenin de beproeving: Ik weet, mijn Verlosser leeft. Dan breekt het uit naar de levende God.

Volharding werkt het.

"Maar", zegt Jakobus, "laat die volharding nu een volmaakt werk zijn."

Daar kom ik niet helemaal meer uit, het is bijbellezing, daar gaan we gewoon over verder.

"Een volmaakt werk."

Dat zei Jezus ook: Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader die in de hemelen is, volmaakt is. Hier lijkt het al erg moeilijk te worden. Hier lijkt het al erg moeilijk te worden voor lammen en blinden en kreupelen en al zulk soort mensen die niet zo vooruit kunnen.

"Een volmaakt werk, helemaal oprecht, zonder één gebrek in enig ding."

Je zou bij de eerste indruk zeggen: Man hoe kan je dat nu zeggen? Dat wordt toch bij een mens niet gevonden? Maar denk dan eens aan wat ik wel gezegd heb. Dan heb je al iets van de sleutel in handen. De beproeving uws geloofs werkt volharding. Welke volharding? "Welzalig hij, die al zijn kracht en hulp, alleen van U verwacht." De volharding bij de genade, bij de leiding en de lering van de Heere, dat Hij ons helpe en uitkomst geve.

Nu kan je natuurlijk afwegen, en zeggen: Ik zou het dan toch maar liever niet hebben, wat ik nu heb.

Meen je dat echt?

En als de Heere dan eens zou laten zien: Zalig zijt gij, die nu hinkt naar ziel en lichaam, want Ik heb je lief met een eeuwige liefde. Zalig als de mensen je haten en allerlei kwaad van je spreken. Zalig zijt gij.

Zou je het dan liever missen?

Of zou je zeggen: Nou ja, dan maar er doorheen, de Heere is goed en goeddoende. Heere, ontferm U mijner en laat alle dingen medewerken ten goede.

AMEN